

deelnemen. Wij hopen dat Luger spoedig veel satisfactie van zijn werk in de commissie zal hebben.

Het zich beraden over de toekenning van de boekenbon aan de auteur van de beste bijdrage in 1964 in de rubriek „Uit de centra” bracht met zich dat de redactiecommissie tot de teleurstellende ontdekking kwam dat in deze jaargang slechts vijftien bijdragen in deze rubriek werden opgenomen. De waarschijnlijk naïeve hoop dat de redactiecommissie met een boekenbon de centrumcorrespondenten tot uitoefening van hun functie kon aanvuren, is duidelijk ijdel gebleken. Niettemin verheugt het ons zeer ditmaal D. Zwagers te Zweeloo voor zijn uitsteken-

de verslagen deze prijs toe te kennen. Het produceren van informatieve verslagen van activiteiten in studiegroepen en centra blijft een eerste eis voor een goede onderlinge communicatie. Via de verslagen in „huisarts en wetenschap” kan men bijvoorbeeld gemakkelijk in Tilburg kennis nemen van wat men in Gieten voor een interessant experiment uitvoerde.

Deze inleiding wil ik gaarne besluiten met een woord van grote dank aan allen — de lezers niet te vergeten — die in het afgelopen jaar wederom hun beste krachten gaven de allure van ons tijdschrift te bestendigen. H.

Het Nederlands Huisartsen-Instituut

Op het laatste N.H.G.-congres — 21 november 1964 — heeft Van Es, directeur van het Nederlands Huisartsen Instituut, een en ander verteld over de opzet van het Instituut waarbij hij de gelegenheid benutte een paar dia's van de toekomstige behuizing en de indeling daarvan te laten zien en zijn medewerkers aan de congressisten voor te stellen (zie hiervoor ook het verslag van het congres in dit nummer op pagina 38). De redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” is van mening dat deze kennismaking met Instituut en medewerkers tot de lezerskring van ons tijdschrift dient te worden uitgebreid.

Ter — zeer korte — inleiding vroegen wij ons af waar — althans in druk, en dan nog wel speciaal in „huisarts en wetenschap” — voor het eerst over het Huisartsen Instituut werd geschreven. Welnu, na enig zoeken citeren wij uit het jaarverslag 1960 van het Nederlands Huisartsen Genootschap, van de hand van zijn onvolprezen oud-secretaris, P. den Duyn, — (1961) huisarts en wetenschap 4, 25 — op pagina 30 de volgende alinea:

„De behoefte aan een Instituut Huisartsen Geneeskunde is groeiende. (Wij waren er nog niet aan toe taalkundig advies te vragen in zake de juiste spelling van onze geneeskunde . . . H.). Het uitwerken van de gegevens van een wetenschappelijk onderzoek is enorm tijdrovend. Een instituut, waaraan specialisten zijn verbonden aan wie allerlei technische zaken zijn toe te vertrouwen, zal er in de toekomst zeker moeten komen. Of dit een eigen instituut kan zijn of dat dit zal moeten worden „ingebouwd” in een bestaand instituut, zullen toekomstige overwegingen leren. Niet in de laatste plaats zullen hierbij de beschikbare geldmiddelen een belangrijke rol spelen.”

Het Huisartsen Instituut werd voor de tweede maal genoemd in „Uit de notulen”, van de bestuursvergadering van 18 mei 1961 — (1961) huisarts en wetenschap 4, 256. In deze vergadering werd voor het eerst een zeer uitvoerige en doorwrochte nota van de hand van Van Es over een Huisartsen Insti-

tuut, besproken. Aangezien veel van het huidige programma van het Instituut reeds in dit berichtje „Uit de notulen” staat vermeld, citeren wij de betreffende alinea:

„Het stichten van een Huisartseninstituut, een nog pril en daardoor subtiel project, vormt in toenemende mate een onderdeel van het denkwerk van het N.H.G.-bestuur. Nog wordt hierbij niet in de eerste plaats gedacht aan een instituut als gebouw, maar aan een door het N.H.G. te creëren mogelijkheid om, aanleunend tegen een bestaande instelling of universiteit, een huisartsgeneeskunde te ontwikkelen en daarmee dan gevestigde en aanstaande huisartsen zowel theoretisch als praktisch in contact te brengen. Naast een assistentschap bij huisartsen zal ook de theoretische omlijsting daarvan door een dergelijk instituut kunnen worden geregeld. Wetenschappelijk werk door huisartsen zou vanuit zo'n instituut kunnen worden bevorderd, terwijl ook voor de bewerking van de uit dit wetenschappelijk werk verkregen gegevens een Huisartseninstituut eigenlijk nu al onmisbaar is. Het N.H.G.-bestuur was er zich echter ter dege van bewust, dat deze nog min of meer losse gedachten eerst geleidelijk tot een uitvoerbaar geheel zullen moeten groeien en dat verwezenlijking ook daarna slechts partieel zal kunnen plaats vinden. Het is echter goed, dat daarover reeds thans wordt gedacht, gesproken en beraadslaagd en dit te doen rekent het N.H.G.-bestuur zich tot een van zijn taken.” Aldus de toenmalige secretaris van het Genootschap, P. den Duyn.

De staf van het Nederlands Huisartsen Instituut bestaat op het ogenblik uit Dr J. C. van Es, directeur, Dr W. Brouwer, stafid, speciaal voor de nascholing en Dr F. de Waard, toegevoegd stafid, speciaal voor het opzetten en leiden van wetenschappelijk onderzoek. Gaarne willen wij hen aan de lezers voorstellen.

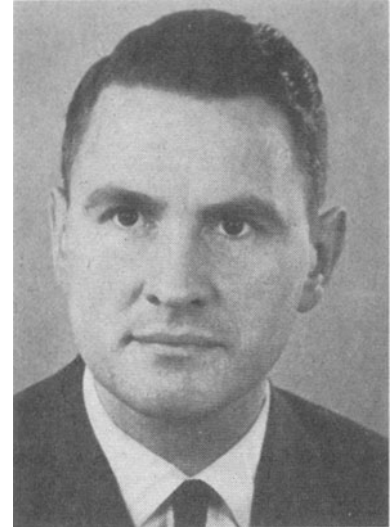
J. C. van Es is in 1921 geboren en studeerde in Utrecht, alwaar hij in 1947 het artsdiploma ver-

Dr J. C. van Es

Dr. W. Brouwer

Dr F. de Waard

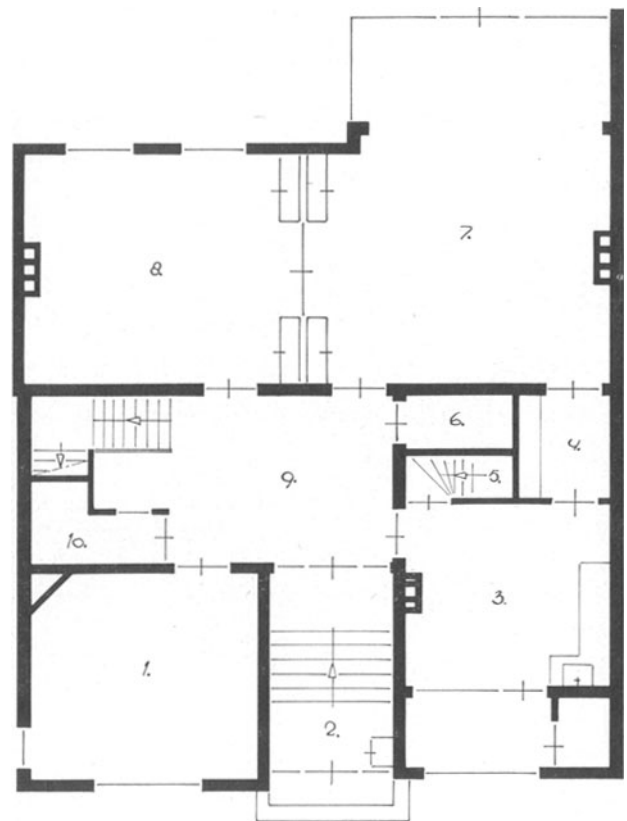
wierf. Na twee-en-een-half jaar dienstplicht bij de Marine, vestigde hij zich in 1950 als huisarts te Apeldoorn. In 1959 promoveerde hij op een proefschrift getiteld „Gezinnen met zwakzinnige kinderen”. Zoals ook uit de titel van dit proefschrift blijkt is Van Es in het bijzonder geïnteresseerd in de medische sociologie en de sociologie van het gezin, op welk terrein hij ook enige andere publikaties op zijn naam heeft. In samenwerking met drie huisartsen en een maatschappelijk werkster leidt hij een onderzoek bij een aantal probleem-patiënten.

Op het N.H.G.-congres 1959 werd hij tot lid van de C.W.O. benoemd en op het congres 1960 tot lid van het N.H.G.-bestuur, waarvan hij in de bestuursvergadering van 7 februari 1961 tot ondervoorzitter werd benoemd. In 1963 ontving hij de N.H.G.-prijs voor zijn artikelen „Sociale aspecten van de toepassing van orale pregestagene stoffen” en „De toekomst van de huisarts in Nederland”. Sedert januari 1964 maakt hij deel uit van de redactie van het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. Voorts is hij lid van de Commissie Huisartsen, ingesteld door de ministeries van Sociale Zaken en Volksgezondheid en Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. In het voorjaar van 1964 bezocht hij de eerste wereldconferentie van huisartsen te Montreal, waarna een studiereis door de Verenigde Staten volgde ter bestudering van de relatie huisarts-universiteit.

W. Brouwer is in 1924 geboren en studeerde in Groningen, alwaar hem in 1950 het artsdiploma werd uitgereikt. Na het vervullen van de militaire dienst, vestigde hij zich in 1952 als huisarts te Emmeloord. In 1962 promoveerde hij op het proefschrift „Ervaringen met psycho-sociaal-anamnestisch onderzoek in een huisartspraktijk”. Sinds 1962 is hij lid van de commissie nascholing, subcommissie medische psychologie. Hij had een werkzaam aandeel in de voorbereiding van de afdeling Em-

meloord en omstreken der Maatschappij en was het afgelopen jaar districtsafgevaardigde voor de algemene vergadering der Maatschappij.

F. de Waard is in 1928 te Utrecht geboren, al-

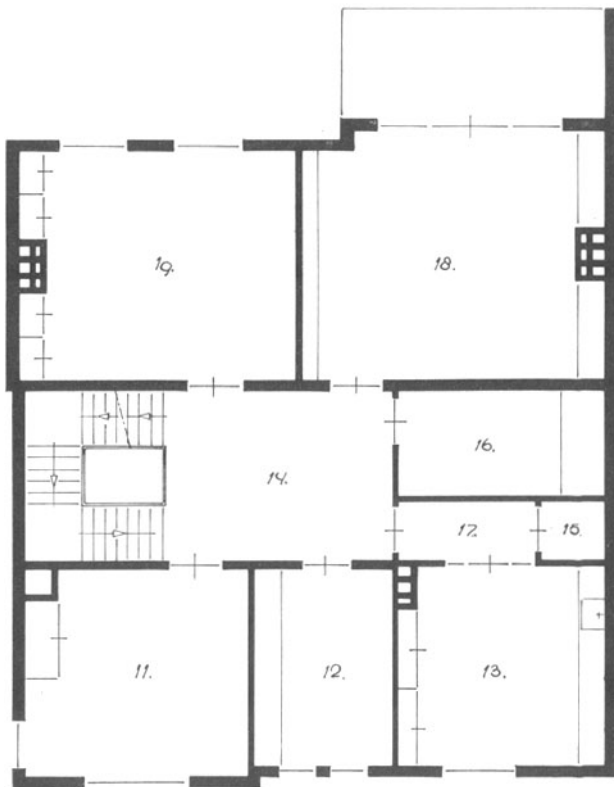
Figuur 1. Begane grond. 1 cursuskamer; 2 entree; 3 keuken; 4 pantry; 5 toegang kelder; 6 garderobe; 7 bibliotheek/vergaderkamer; 8 administratie Nederlands Huisartsen Instituut/vergaderkamer; 9 hal; 10 toilet.

waar hij ook studeerde. Tijdens zijn studie heeft hij enige reizen naar Zuid-Afrika gemaakt, waar hij in 1954 leverziekten bij de Bantoe negers bestudeerde. In 1955 legde hij het artsexamen af en in 1956 promoveerde hij op het proefschrift „De oestrogene stoffen bij levercirrose, een studie bij de Zuid-Afrikaanse Bantoe”. De militaire dienst werd grotendeels als assistent interne geneeskunde doorgebracht, waarna hij van 1957-1959 in de hygiëne bij Prof. Julius werkzaam was. Hier maakte hij een begin met epidemiologische studies in zake endometrium- en mammacarcinoom. Van 1959 tot 1964 was hij namens het Koningin Wilhelmina Fonds gedetacheerd bij de endocrinologie in het Academisch Ziekenhuis te Utrecht. Hier verrichtte hij studies over het verschijnsel van de oestrogene activiteit na de menopauze en de betekenis daarvan voor de cancerologie. In die tijd werd een derde reis naar Zuid-Afrika ondernomen in verband met de epidemiologie van endometrium- en mammacarcinoom. Sedert 1964 is De Waard verbonden aan het Instituut voor Sociale Geneeskunde te Utrecht en toegevoegd aan de staf van het N.H.I. Hij heeft verscheidene publikaties op zijn naam, voornamelijk over endocriene cytologie en de epidemiologie van kanker; voorts enkele parasitologische en farmacologische onderwerpen.

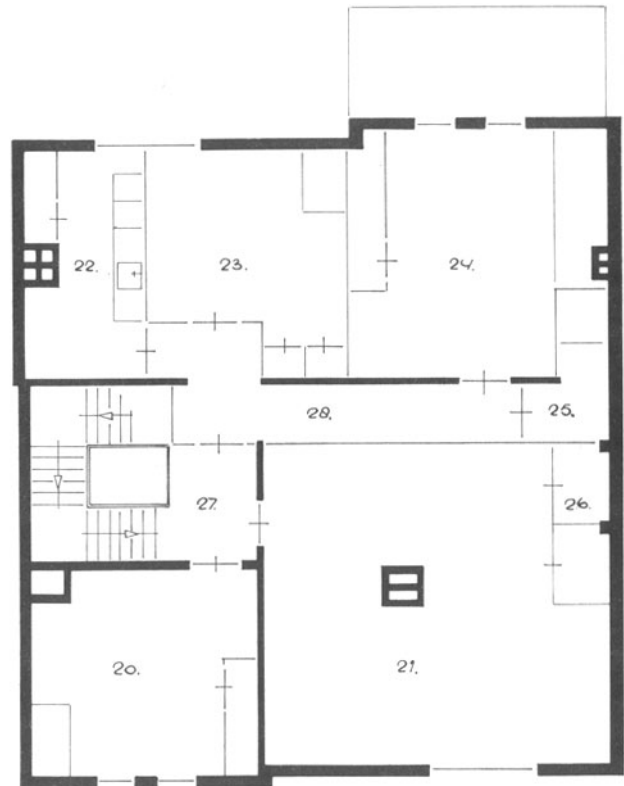
Voor de kennismaking met de huisvesting van het N.H.I. — het voormalige woonhuis van Prof. Rümke, Mariahoek 4 te Utrecht — zij verwezen naar de verschillende plattegronden, welke door de architect Ir. C. de Wit werden vervaardigd. Voor de indeling en de toekomstige bestemming van de verschillende ruimten zij verwezen naar de onderschriften bij de plattegronden.

De ontwikkeling van het denkbeeld Nederlands Huisartsen Instituut tot de werkelijkheid, met een imposant gebouw en een bekwame staf, vond plaats in nog geen vier jaar tijds. Wij Nederlandse huisartsen mogen daar best een beetje trots op zijn (zetelt 's werelds eerste hoogleraar in de huisartsgeneeskunde in Edinburgh, het eerste nationale huisartsen instituut is in Utrecht). Wij hebben de wind sterk in de zeilen en wij hebben veel te danken onder meer aan de zeer royale geste van de farmaceutische industrie en de subsidiëring door het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Op geen betere wijze dan door met toewijding en enthousiasme medewerken aan de onderzoeken, die op korte termijn onder leiding van het Instituut zullen beginnen, kan iedere huisarts zijn aandeel nemen in dit grootse project.

H.

Figuur 2. Eerste verdieping. 11 kamer wetenschappelijk medewerker; 12 type-kamer; 13 kamer wetenschappelijk medewerker; 14 hal; 15 toilet; 16 stencilkamer; 17 gang; 18 directeur en stafkamer; 19 bureau Nederlands Huisartsen Genootschap.

Figuur 3. Tweede verdieping. 20 kamer wetenschappelijk medewerker; 21 demonstratie- en cursusruimte; 22/25 flat huisbeheerder; 26 centrale P.T.T.; 27 hal.